

Celške NOVINE.

Vrednik: Profesor Valentin Konček. —

Te novine pridejo vsake srede na svetlo: cena za četrtno leta 40 kr. po pošti 50 kr. sr.

Nro. 22.

22. Listopada 1848.

Štajerskim prebivavcom!

V čé sto let smo že bili v vedno mirni bratovski, vmed spreminljivim prigodbami skuz edinost močni ino enaga serca. Marskateri čerai oblaki so se valili nad nam; sadloge so pa našo moč le vterdile, ino v sreči in nesreči je bila dozdej edinost v naših domačih hri-
bih ino dolinah stanovitna zvezda; na novič se je nesrečen vihar vzdignil, je našega pre-
ljubega Cesarja primoral sedež Svojih dedov zapustiti ino z železnoj ostrijo poprejšni
mir ino red vstaviti. Tudi naše domovine se leta vihar ni zognil, njegovi goreči podjati
je marskatero serce razdražil, da mu ni bilo mogoče pametno soditi; vunder je pa še
v sercu vsakega tiva ostala stara ljubezen do domovine.

Ljubezen ino zvestoba do Vašega vstavnega Cesarja ino do njegove visoke ro-
dovine ste se tako globoko v vas serce vkoreninile, da Vas k njima opominati bi ravno
tojko bilo, kakor Vas ne poznati. Ta zvestoba se je skuz lepe dare ino obljube našega
milega Cesarja k visokosti povzdignila, kakor še poprej nikolj; mi vemo ino se znanamo
(štimamo), da se znajo naš Cesar v sreči ino nesreči na nas zanesti.

Pa tudi mi sramo njegovemu dobremu sercu zavupati; njegova cesarjeva v pro-
tečenih dneh posovljena beseda nam je porok za polno ino resnično doveršenje vsih ob-
ljub, ino le v zavupanju do edendrugega cveti prava sreča v deržavi.

Tudi na Dunaj [Beč] znate brez straha svoje oči obrniti, ne bojte se, da bi bile
opjtre naredbe tam za cesarjevo obljubo alj pa za Vašo svobodo nevarne, niso nič drugega,
ko potrebne kazne (kastiže) po pravici; iz njih bo dorastla prihodnost v resnici prosta, ne
pa razvujzdana. Kastiže bojo nehale tak hitro, ko njih več potreba ne bo; mir ino red
pa postavah pa je vogelni kamen prave svobode, ta pa mora položen biti, če se hoče
močna liša postaviti.

Zaneste se pa tudi na edendrugega, preberite slavne bukve naših zgodb, ino najli
bote, da Nemški Stajere Slovenskiganikdar zapustil ni, tudi Slovenci je Nemcu vselej rá-
ko podal. Zadaž pa je skuz svobodo postala nova lepa zaveza, ki vse obseže; naj bo tu-
di terdna, ino naj v veličastni edinosti z ljubeznjo do Cesarja ino do domovine našim
prihodnim uskam pokaže, kak čerstvo je pomagalo Štajersko ljudstvo v nepremclivi
bratovski zopet postaviti veličastno ino edino Austrijo, našo vsih domovino.

Vsaki dar, ki ga prinesete, ga prinesete svojim nastopnikam; zatorej se deržite
terdno čiste zvestosti do Cesarja ino domovine, ohranite pazljivo veličastni blagodar no-

vorojene svobode, ino proč z vsem, kar bi Vas od poja postave, lepiga reda ino pametnega prevdarjenja pelalo na pot zmošnjave ino razvuzdanosti; zakaj brezpostavnost je mati vse nesreče ino vse sužnosti.

Serčno polajte si roke, ino z nami glas povzdignite: Živili! naš premili, vstavni Cesar, živila naša Stajerska dežela, živili vsi narodi, ki pričakujejo svojo srečo pod vladarstvom ustavnega Cesarja na Avstrijski zemlji.

V Gradcu od načasnega deželnega Stajerskega zbora 8. dan Listopada 1848.

Ignac graf Attems *sr.*

deželni poglavar.

K. G. viles od Leitner *sr.*

Ivi št. st. tajnik.

Levica v deržavnem zboru.

Dosti Slavjanov je, ki se grozijo nad samim imenom zgoraj imenovane stranke, ino misleči, de v njej ni drugiga, kakor množina hudobnežov ino slavnajojdnih Nemčonov, deržijo vsakiga, posebno pa Slavjana, ki včasih z njo potegne, za sovražnika Avstrie ino izdajca Slavjanstva. Gotovo pa skoz to mnogo poslancem krivico delajo. Levica je potreben del vsakiga parlamenta, brez nje si ne desnice ne srede misliti ne zamoremo. Ona representira terilno naprejšstvo, ino resnica je, de se je tudi naša levica pred dnevi kozaperske v čisto političkih rečeh, ki narodnost ne zadevajo, za pravo svobodo bolj junaško poprijela, kakor desnica, ino pri takih prašanjah noheden Slavjan svojiga naroda ni izdal, ako je včasih z njo potegnil. Le v dnevih mesca kozoperska se je ta stranka na krivo pot zašla, ino se je hudo pregrešila nad ljudstvom ino prestolan; torej je pa tudi ob sočutje ino simpatijo vsakiga iskreniga Slavjana prišla.

Tudi meso so neki gospodje obdolžovali, de sem slavjansko reč zapustil, ker sem mnogokrat svoj glas z levicoj zedinil. De je to gola laž, se iz tega kaže, ker je dosimal v zboru bilo le malo prašanj zastran slavjanske narodnosti, ino pri tacih sem vsakokrat brez razločka z Českoj desnicoj glasoval. Pri drugih rečeh pa ne morem zamolčati, de so se gospodje Čehi dostikrat za prijatle aristokracije skazali, ino pri takih perloznostih sem se od ujih ločil, ino z levicoj deržal, kar me je ravno po krivim v sumljivost nemškutarstva spravilo. Naš verli rojak, g. Dr. Kavčič, ki svoj sedei

v sredi levice ima, je vsakokrat glasoval, kakor jes; zakaj se pa od njega kaj taciga ne terdi? De sem pa v dnevih kozoperska bil nasprotnik vsega perzadevanja zbornih levicujakov mi bo vsakteri spričoval, kdor me je v Dunaji poznal. Dokler sem pri sejah tistiga zborniga štora (Rumpfparlament) pričujoč bil, neheno odločbo z svojim glasom podpiral nisem, desiravno so prvi sklepi zbora clo od svitliga Cesarja pohvaleni bili. Vedso čakajoč na vsirenje mesta, al pa na boljši perloznost, brez navornosti življenja ino premoženja Dunaj zapustiti, ktero poželelje sem tudi drugim poslancem razodel, sem acer zadnič bil permoran, v timu puntarskimu gvezdu ostati; pa skoz to okoljšino, de zadnih sej nisem več obiskoval, sem pokazal, de na pravico ino Slavjanstvo nikdar pozabil nisem. To za odgovor tistim, ki mi kakor strašno pregreho očitajo, de sem pretečeni mesec v Dunaju ostal. Gradec, 19. Listopada 1848.

Dr. Jožef Krajc.

Stajerska.

Dopis od za Drave. Neki Madžarosi, Židovi ino naši mestjanski nemškutarji so gerdno laž med Slovenci raztrosili, da Madžari najbolji zavoljo naših slavjanskih bander na Stajersko vdirajo. Zato so že nekteri lehkoverni podčutani Slovenci iz velikiga straha pred Madžari svojo slovensko narodnost zatajili, ker so slovenske zastave nemilo poderli, ino na kose raztergali. Dragi Slovenci! nikar ne poslušajte takih lažnivcov, kteri hočejo naše verle slovenske domorodce pri ludstvu ob zaupanje pripraviti,

ino z takimi lažni domorodcem najpred jama skopati, da bi vas potem ležnj na svojo stran predobili. — Slovenci! nikar ne zatajite svoje slovenske narodnosti. Izdajstvo je gerda pregreha, ktera vas naj nikar ne ogusni. Da bi naši bratje Hervato - Slavonci ino Serbi hoteli z puntarskima Madžarom potegaiti, nebi trehalo kervi prelivati; pa ravno to je, za kar se Hervato - Slavonci bojujejo, da bi se najmer puntarski Madžari našemu cesarju zopet pokorili, od kterega so se nemilo odtergali; ino da bi Hervato-Slavonci ino Serbi svojo slavjansko narodnost ino druge narodne pravice ohranili. Tudi mi Slovenci se ne bomo puntarskim Madžarom vdali, da bi mi njim za voljo svoje slovenske zastave tergali ino morobiti še celo madžarske razvili. Madžarski prostovoljci v Ornužu in okoli Ornuža niso toliko gledali na naše slavjanske bandere, temuč kde je bilo kaj zgrabit, so zgrabili in oropali. — Slovenci! ne terganje slavjanskih bander, temuč naši bratje Hervato - Slavonci ino Serbi so naša pomoč, naši rešeniki proti prevzetnemu Madžaru. Slavjanstvo je pred Bečom slavno zmagalo, upati je, da bodo Slavjani še tudi puntarsko Madžare zmagali, da bodo v jama padli sami, ktero so nam skopali!

Prigodbe na Dunaji.

Znamenite prigodbe na Dunaji zdaj v našim listu opisovati je že prekasno, hočemo vendar na kervavim dokončanju iz dnujske koristi mudrovati.

Pred vsem se moramo čuvati in vorovati blodnje, ktero nam hočejo siloma vtrobiti, kakor da bi Dunajčanov korenitiška (radikalna) stranka slobodo branila. Ta stranka je vklub večini deršavnega zbora svojo blodno misel z močjo orožja prisiliti hotela, in ako jeden človek ali jedna stranka v deršavi vsako njoj protivno misel ali manje siloma zatere, je to samosilnost [okratnost, tiranstvo] ino ne sloboda. — Konec, kam ta stranka meri, je očividno razkovanje Austrie, ino stvarjenje nemške, vogerske [madžarske] in italianske republike [podstovlade]. Da bi ti namen dosegli, se je v mladih ognjevih glavah dijakov slepa gorečnost za nemško narodnost vrgala. To rodolubje, ako ravno se povsed na Nemškim razodeva, se nam sumljivo zdi ako pomislimo, da v sicer nemškim Elzasu tega nič ne najdemo [takoviam nemškemu rodolubje tam ni duha ne sluha],

da so v vsačevih dneh začetkoma nemški dijaki vočidel štajarske trake nosili, ktere so še le pozdnej z černoruččnjstimi pregnali, ker je v obče ti klubeten dah še le pozdnej med dijaki razgrajati začel; in toga se skoro jasno vidi, da nemško rodolubje je v poštno torbi med našo Nemco prišlo, morobiti iz Italije ino Madžarske, ino se je našim voljam z glasnim hvaljenjem prikupilo. —

To preveliko rodolubje bilo je nemudro, ker se je Madžarom in Italjanom rokka podavala, kteri so pa svojom dosadašnjem počenjanju jasno pokazali, da se vseh dužnost zahtiti, ino nemške dežele stiska-jočej teži dugov prepustiti hočejo; bilo je to rodolubje nedjansko ker jedino Nemstvo je dozdaj le samo misel, je grad v meglah, v kterim še le bodočnost odločiti ima, bodeli v resnici stanovanje najdel; — bilo je to rodolubje krivično, ker bi se po njem Slavjani austrianski imeli deloma Nemcom, deloma pa Madžarom podverci, ino dalo se je že predvideti, da Slavjani v brao svoje narodnosti za orožje prijeli bodo. Iz preza-petiga nemškutarstva so je moral domaći [gradljanski] boj vacti, in upati je, da je najzvojevša dunajskv puntarija Nemstvu veliko lehkic usavrčljivo rano zavdala.

K. W.

Dratau Slovincem!

ispisano od Franceca Ropotar, poslanca na Štajerskim zboru. *)

Ljubi Slovenci!

Žalostni sedajni časi nam mnogotere žalos in žalostine, zraven pa tud vesele prigodbe oznanajoje: alj glejmo, ljubi brati, da tih reči ne bomo krivo zastopili, alj clo narobe razlagali. Vem, da je veliko sleparjev in šentarjev, kteri si prisadevajo te nove reči vmed ljudi skaliti ino zmejšati, da bi zavupanje in verjetje vmed nami proti eden drugomu razkrusili, kar nas Bog vari. Meni je že marskatero naprej prišlo, pa dozdaj sim si zmiram prisadeval po svoji moči z

*) Gospod Franc Ropotar, purgar iz Velenja, je poslanec kmetijskega stanu na Štajerskim zboru; značil se je dozdaj na zboru tako, da si je hvalo svojih poročnikov in čast celoga zbora zaslužil. Vred.

božjoj pomočjo te viharje potolažiti in vmed ljudstvam ohraniti sladke mir, kterga mislim, da vsako dobro serce in vsak moder um poteli. Zatorej Vam priporočim, ljubi domorodci, da si prijazno roke podamo, in da ostanemo v edinosti z zavpnanjam svesti varhi našega vstavnega prestola (trona) ino novega vladarstva pod našim milim Cesarjam Ferdinandam.

Zalostno scer je slišati, da so se na Dunaju take nezaneane prekucije in morije godile — alj mili Bog! kdo more zato! — Od teh reči se je grozno veliko in scer spremilivih govorov raztrosilo, da so clo ne ve izvirk teh zmešnav.

Vmed ljudi sim slišal govoriti, da tudi te, kar je deržavni zbor na Dunaji sklenil, nima prave velavnosti. — To ni res, bratje dobro pazite! naš svetli Cesar so le tistim deržavnim sklepam velavnost odrekli, kteri so s siloj po smerti ministra Latourja, to je od 6. pretečenega mesca Viotoka storjeni bili. Zato so tud sklenili deržavni zbor predstaviti v mesto Krenzir na Moravskim Bog daj, da bi se vsi poslanci deržavnega zbora, naši zagovornci, na dan, ki je njim napovedan, v mestu Krenziru zanjšli, ino nevtrudno nagloma svojo visoko nalogo dopolnili, in da bi tako s božjoj pomočjo kmaloo osnovali novemu vladarstvu potrebne postave, ino nje svetlemu Cesarju za poterjenje predložili.

Poslance pa, ki si ne vupajo, svoje visoke naloge dopolniti, alj kteri morebit le zavolj dobrega plačila v zboru čepijo, naj bi vender vest opominjala, se raj te dolžnosti odreči, in to imenitno nalogo drugim prepustili. *)

*) Tud gospoda Franceta Rapstar so hoti Slovencu - Gradčani za poslance v deržavni zbor izvoliti, on je pa v svoji modrosti rekel, da si ne vupa tih dolžnost dopolniti, ktere vsak poslanec prevzame; ino zvalil so na njegovo svetovanje potem gosp. Gurnigg; in ker je ta gospod na donacnemu zboru opraviti imel, in se je za to čast zahvalil, so zvalili Slovencu - Gradčani gosp. Dr. Krajnca verlega domorodca, od kterega se v današnessu listu prijetea sastavek bere. — Skoz to je pa gosp. Franc Rapstar skazal pravo ljubezen do domovine. O da bi bili imeli več takih modrih možev vmed ljudstvam na deželi! gotovo bi se imeli toliko lipovih bogev

Bogu ino našem milemu Cesarju Ferdinandu bodi hvala za nam podelena vstavo alj novo vladarstvo, v kateremu vender enakoma pravice najdemo za vsaki stan.

Zategavoljo je tud našasni Stajerski zbor v Gradcu hvaležno pismo na svetlega Cesarja v Olomovcu sporočil, kterga zapopadek v donacnemu listu najdete. To pismo ima v sebi prvič zahvalo na Njih Veličanstvo za oblake in poterjenje nam mesca Sušca in vešk. travna podelencih reči; — drugič zahvalo za podeleni patent od 7. Kilmovca; posebno za rešenje od podloštva zastraan gruntnih gospok; — ino tretjič hvalo za podeleni razglas od 15. in 19. Viotoka, v kterem nam svetli Cesar v novič zagotovijo našo odrešenje od tlake, kazna, desetuje i. t. d. Mislim tedaj da mora to vsako kmetsko serce k hvalečnosti vneti ino razveseliti. Glejte, ljubi brati! alj ni to dobrota, alj ta reč ni vredna hvale kakor tud pokornime proti svetlemu Cesarju? (Daje sledi.)

Saboto, 18. dan tega mesca ob šterih popoldne je boben Celske narodno stražo vkup klical. Prišlo je bilo znanje iz Konjic, da neko število Serežanov in Horvator, ki so od svojih banderov pobežnili, ropa v hribih vmed Celam in Konjicami. Hitro je bilo pripravlenih blizo 100 stražnikov, kmecam na pomoč iti. Ob petih je marširala ta množica, kteri se je 25 vojsakov pridružilo, z svojim vodjam proti Blagovjam in Sentjurju, kir so bili tud prebivavec že orožje popadili. Ni bilo nič od tih roparjev slišati, torej so se stražniki že po polnoči domo podali. Zlo je veselilo kmetu na deželi, ker so vidili, kakor hitro so mestjani pripravleni njim na pomoč priti; ino spoznali so, da narodna straža ni praxna reč; tud mislim, da se nam u : hodo več kmeti posmechovali, kader nas vidijo, ko se v orožju vadimo. Zastran tistih dezertterjev smo pa toliko zvedli, da so v Rogacu pristovolni orožje proč položili ter so prosili, da bi se njim jesti dalo, ker so že več dni stradali. Bilo jih je okolj 40, pa nič ni hudega od njih slišati. Domo so hoti bežati, pa pota niso vedli, torej so se sami vdali.

Hrup vselej več se ino vidi, ko je vresnici.

S.

na zboru, Slava in hvala Vam; veli Franc Rapstar! Vred.